

ΑΙ ΙΟΣΤΕΦΑΝΟΙ

[*Από τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ντῶκκεϊ Φέρι-
μαν περὶ τοῦ βίου ἐν Ἑλλάδι παραλαμ-
βόμεν τὴν ἐξῆς περιγραφὴν τῶν Ἀθη-
νῶν]:

«Τὸ λεπτόγειον τῆς Ἀττικῆς πεδιάδος ἐσχολιάσθη παρὰ τοῦ Πινδάρου καὶ τοῦ Θουκυδίδου, ἀντιφιλό-
λως καὶ παρ' ἄλλων πρὸ αὐτῶν. Βεβλώς δὲ ἀπὸ τῆς
ἐποχῆς ἐκείνης πολλοὶ ἀκόμη ἐμεμφθήσαν τὴν Ἀττι-
κὴν διὰ τοῦτο.

Ἐξ ὅρων τῶν λόφων, οἱ ὁποῖοι πανιαχόθεν τὴν
περιβάλλον, πλὴν τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν μέρους αὐ-
τῆς, δὲν εἶνε ἀρκετὰ ὑψηλός, ὥστε νὰ συγκρατῇ τὰ
ὀμβροφόρα σύννεφα, ἀλλ' εἶνε ἀφ' ἐτέρου ἀρκετὰ χα-
μηλὸς διὰ τὴν ἀφίνη νὰ περνῶν αἱ αἰθραὶ τοῦ βορρᾶ,
αἱ ὁποῖαι μετριάξουν τὸν καλοκαιρινὸν καύσωνα.

Ἡ λεπτὴ καὶ διαφανὴς ἀτμόσφαιρα καθιστᾷ τὰς
ὕψηλās θερμοκρασίας πολὺ μᾶλλον ὑποφερτὰς παρὰ
εἰς τὰ ὕψηλὰ μας κλίματα.

Κατὰ τὸ καλοκαίρι, μετὰ τῶν ἐννέα καὶ τῶν πέντε,
τὰ πεζοδρομία τῶν Ἀθηνῶν καίουν καὶ ἡ ἀντανάκλασις
τῶν λευκῶν τοίχων ἀποτυφλώνει, ἀλλ' ὁ καύσων οὐδέ-
ποτε εἶνε πνιγηρὸς καὶ ἡ σκιά εἶνε πάντοτε εὐχάριστος.

Καὶ τὴν αὐγὴν, ὅταν ὁ οὐρανὸς ροδίξῃ πίσω ἀπὸ
τὸν Ὑμηττὸν, πρὶν ἀκόμη ὁ ἥλιος ἐξατμίσῃ τὴν δρό-
σον τῆς νυκτός, καὶ τὸ δειλινόν, ὅταν δὴν τυλιγμένος
εἰς πέπλον ἀτιμώδους χρυσοῦ πίσω ἀπὸ τὰς ὀροσειρὰς
τῆς Πελοποννήσου, αἰσθάνεται κανεὶς τὴν ἀνάγκην νὰ
ὁμολογήσῃ ὅτι κανὲν κλίμα εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶνε
δυνατὸν νὰ συγκριθῇ πρὸς τὸ κλίμα τῶν Ἀθηνῶν.
Ὡρισμένως κανὲν κλίμα δὲν εἶνε ἀκριβῶς ὅμοιον πρὸς
αὐτὸ εἰς τὴν Ἑγγὺς Ἀνατολήν.

Ἡ χαρακτηριστικὴ γλυκύτης τοῦ ἀέρος ἐκπλήττει
τὸν ἐπισκέπτην κάθε φορὰν ποῦ ἐπανέρχεται εἰς τὴν
Ἀττικὴν. Τὸ πῦχος καταπολεμεῖται δυσκολώτερον
παρὰ ὁ καύσων, διότι τὰ Ἀθηναϊκά σπῆτια δὲν ἔχουν
τὰ μέσα τῆς τεχνητῆς θερμοσάσεως.

Ὁ Φεβρουάριος, ὁ Μάρτιος, κάποτε δὲ καὶ ὁ Ἀπρί-
λιος, εἶνε ἐνίοτε ψυχρότατος· ἀλλ' ὁ θελκτικὸς καιρὸς
τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Δεκεμβρίου παρατείνεται κάποτε καὶ
κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ δίδῃ τὴν
ἐντύπωσιν ἀνοιξέως.

Αἱ Ἀθῆναι ἐξαπλοῦνται πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀκρο-
πόλεως ἐπὶ τοῦ κάμπου, κατακλύζουσιν τὰς δυτικὰς, νο-
τίους καὶ ἀνατολικὰς ὑπορείας τοῦ Λυκαβηττοῦ, ὑπερ-
πηδοῦν τὸν Παισδὸν μέχρι τῶν ἀντερείσματων τοῦ
Ὑμηττοῦ, ἐν-φ' ὧν κάποιον ἀρσιὸν καὶ περιπλανώμενον
προάστειον προχωρεῖ πρὸς τὸ Φάληρον, πρὸς νότον,
καὶ ἐν ἄλλο, συμπλεγέστερον αὐτὸ, πρὸς τὰ Πατήσια,
κατὰ τὸν βορρᾶν.

Μεμονωμένη λοφώσεσι, ὄχι μεγάλου ὕψους, ἀνα-
θρόσκει ἀπὸ τὴν πεδιάδα καὶ λήγει εἰς τὸν περγατὸν
Λυκαβηττὸν. Ἐν μίλιον πέραν τοῦ Λυκαβηττοῦ, εἰς
τὰ νότια κρᾶσπεδα τῆς πόλεως εὐρίσκειται ὁμὸς χαμη-

λωτέρων λόφων—ὁ ἀπότομος τραπεζοειδὴς λόφος τῆς
Ἀκροπόλεως μετὰ τὸν μικρὸν τοῦ ἀκόλουθον, τὸν τρα-
χύν Ἀρειὸν Πάγον, καὶ πέραν αὐτῶν αἱ στρογγυλώ-
τεραι καὶ μαλακώτεραι κορυφαὶ τοῦ Λόφου τῶν Μου-
σῶν καὶ τοῦ Λόφου τῶν Νυμφῶν, τοῦ πρώτου στε-
φομένου ἀπὸ τὰ περίοπτα λείψανα τοῦ μνημείου τοῦ
Φιλοπάπου, ἐνφ' ἐπὶ τοῦ τελευταίου ὑψοῦται ὁ θόλος
τοῦ συγχρόνου Ἀστεροσκοπείου.

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς πόλεως, αἱ ἀπότομοι καὶ ἐνάν-
τις πλευραὶ τοῦ Ὑμηττοῦ φέρουσιν πλησιέστερον τὸ
τείχος τῶν ὀρέων. Τὸ τεῖχος τοῦτο πρὸς δυσμὰς καὶ
βορρᾶν ἀποτελεῖται ἀπὸ τῶν Αἰγάλεων καὶ τὰ ὑψη-
λότερα βουνὰ τῆς Πάρνηθος καὶ τοῦ Πεντελικοῦ.

Αἱ σκέψεις τοῦ πρώτου φορὰν ἐπισκεπτομένου
τὰς Ἀθῆνας συγκεντρῶνται ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως,
ἀλλ' ἀσφαλῶς οἱ ὀρθαλμοὶ τοῦ ἐλκύνονται κατὰ πρῶ-
τον ἀπὸ τὸ εὐτόλιον καὶ χάριεν ὕψος τοῦ Λυκαβη-
ττοῦ, τοῦ εὐγενοῦς βράχου, ὕψους 900 ποδῶν, τὸν
ὁποῖον ἐπίδητες ἔρριψεν ἡ Ἀθῆνα διὰ τὴν χρησιμεύ-
ωσ' προπύργιον εἰς τὸν λαόν τῆς.

Εἶνε ὁ Λυκαβηττὸς ἡ ἀντίθεσις τῆς Ἀκροπόλεως
διότι δὲν ἔχει ἱστορίαν. Δὲν ἐξηκριβώθη καὶ ἂν εἶνε
ὁ Ἀγχεσμος τῶν ἀρχαίων. Ἀλλ' ἀποτελεῖ τὸ κυρια-
ρχοῦν χαρακτηριστικὸν τῆς πόλεως, ἀπὸ τὰ σπλάγχνα
τῆς ὁποῖας ὀρθοῦται, ἀπότομος βράχος, ἐπιστεφόμε-
νος ἀπὸ τὸ πάλαιον μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Γεωρ-
γίου. Καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ οὐδέποτε ἀμεινωμένου.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἀναρριχῶνται ἐπ' αὐτοῦ πανστρατὶ
κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Κατὰ τὰς λοι-
πὰς τριηκοσίας ἐξῆντα τέσσαρας ἡμέρας τοῦ ἔτους
τὸν ἀφίουν συνήθως εἰς τὴν ἐρημικὴν μονασιάν του
— κέρδος οἱ ὅσους ἐπιθυμοῦν ν' ἀπολαύσουν τὴν ἐξ
αὐτοῦ θέαν ἐν ἡσυχίᾳ.

Ἡ θεὰ αὐτὴ ὡς καὶ ἡ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως περι-
γράφῃ παρὰ τοῦ Χριστοφόρου Γουόρδσγουορθ καὶ
πολλῶν ἄλλων περιηγητῶν ἀργότερον. Ἄν ὅμως τὸ
βιβλίον τοῦτο ἦτο ὁδηγός, θὰ συνεβούλευεν ὡς σκο-
πιὰν ὁλοκλήρων τῶν Ἀθηνῶν τὴν πλατεῖαν τοῦ Θη-
σείου, διότι ἀπ' ἐκεῖ ἡ θεὰ περιλαμβάνει καὶ τὸν Λυ-
καβηττὸν καὶ τὴν Ἀκρόπολιν, ἐνφ' ἂν ὁ εἰς ἐκ τῶν
βράχων αὐτῶν ἦθελεν ἐκλεγῇ ὡς βᾶθρον τοῦ θεατοῦ,
μείνει ἔξω τοῦ συνόλου τῆς εἰκόνας.

Ὅτι εἶνε ἡ Καννεμιέττρ διὰ τὴν Μασσαλίαν καὶ
τὸ Τολέδο διὰ τὴν Νεάπολιν, εἶνε ἡ ὁδὸς Σταδίου διὰ
τὰς Ἀθῆνας κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πολιτῶν τῆς.
Περὶ τὸν νὰ εἰπωμεν ὅτι δὲν ἔχει τὴν κοινὴν οὐτε
πρὸς τὴν μίαν, οὐτε πρὸς τὸ ἄλλο, ἐκτός τοῦ ὅτι θεω-
ρεῖται ὡς ἡ κυριώτατη ὁδός.

Ἐπ' αὐτῆς κεῖται ἡ Βουλὴ, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰ-
κονομικῶν, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ὁ Ἄρειος
Πάγος καὶ οἱ Βασιλικοὶ σταυροὶ. Κανὲν ὅμως ἐκ τῶν
κτιρίων αὐτῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐμπνέον
ἀπὸ ἀρχιτεκτονικῆς ἀπόψεως. Τὰ καταστήματά τῆς

Θ. Θωμοπούλου

Σφιγξ

όμως και τὰ ἐστιατόριά της εἶνε τὰ καλλίτερα τῆς πόλεως και ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν λεωφόρον τῆς μεταξὺ τοῦ Συντάγματος και τῆς Ὁμονοίας συγκοινωνίας. Αἱ δύο αὗται πλατεῖαι δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς τὰ δύο κέντρα τῆς πόλεως, ἡ πρώτη κέντρον τέρψεως και ἡ δευτέρα κέντρον τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως.

Παράλληλος πρὸς τὴν ὁδὸν Σταδίου εἶνε ἡ ὀλιγώτερον συχνάζουμένη, ἀλλ' εὐρύτερα, ὁδὸς Πανεπιστημίου, πέραν δὲ ταύτης, ἐπὶ ἡρέμα ὑψουμένον ἐδάφους, ἡ ὁδὸς Ἀκαδημίας.

Ἡ ὁδὸς Πανεπιστημίου, μὲ τὰ εὐρύτατα πεζοδρομιά της και τὰ ὠραία της κτίρια, καταλέγεται μεταξὺ τῶν ὠραιότερων λεωφόρων τῆς Εὐρώπης, καμμία τῶν ὁποίων δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τι τὸ συγκρινόμενον πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, ἐπιτυχεσάτην ἀναβίωσιν τοῦ Ἰωνικοῦ ρυθμοῦ.

Παρ' αὐτὴν κεῖται τὸ Πανεπιστήμιον και ἡ Βιβλιοθήκη, ρ. θμου Δωρικοῦ. Τὸ νότιον τέρμα τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου ὁδηγεῖ εἰς πλατεῖαν πρὸ τῶν Ἀνακτόρων, ὅπου ἀπολήγει ἡ λεωφόρος Κηφισιάς, ἐκχυομένη πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.

Ἡ συνοικία αὕτη εἶνε ἡ μᾶλλον ἐπιβλητικὴ ἐξ ὅλων τῶν Ἀθηναίων, καίτοι τὸ Ἀνάκτορον δὲν προσθέτει τίποτε εἰς τὴν ἐπιβλητικότητά της. Οἱ Βασιλεῖς ἤθελαν νὰ τὸ κτίσουν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως και λέγεται ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ὁθων ἐπέμεινε κατὰ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ. Ἄν τοῦτο ἀληθεύῃ, ὁ κόσμος ὁλόκληρος ὀφείλει αἰνῶνιαν εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτόν.

Ὁ Βασιλικὸς Κήπος, σχεδιασθεὶς παρὰ τῆς Βασιλείσεως Ἀμαλίας, εἶνε ἀνοικτὸς διὰ τὸ κοινὸν δις τῆς ἐβδομάδος—ἀληθινὸν εὐτύχημα διότι τὸ γοιτευτικὸν αὐτὸ ἄλσος εἶνε τὸ μόνον σκιερὸν σημεῖον τῆς πόλεως.—Ὁ κήπος περιβάλλεται ἐκ τριῶν πλευρῶν ἀπὸ τῆς λεωφόρου Κηφισιάς, τῆς λεωφόρου Ἀμαλίας και τῆς λεωφόρου Ἡρώδου τοῦ Ἀντικοῦ, ἀπολήγει δὲ εἰς τὸ πάρκον τοῦ Ζαπτείου.

Αἱ τρεῖς λεωφόροι πλαισιοῦνται ἀπὸ πιπεριές, τῶν ὁποίων οἱ κλάδοι γέρνουν ἐπάνω ἀπὸ τὰ πλατεῖα πε-

ζοδρόμια, και κοσμοῦνται ἀπὸ μέγαλα. Εἶνε ἡ συνοικία αὕτη τὸ Μαικφαῖα και ἡ Μπέλγρᾶβια τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ κήποι τοῦ Ζαπτείου ἀποτελοῦν τὸν ἀγαπητότερον βραδυνὸν περίπατον. Ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν πλατεῖαν τοῦ Ζαπτείου ἡ θέα εἶνε ἀπαράμειλλος. Στεκόμεθα εἰς τὸ ἄνω ἄκρον πλατείας κλίμακος μαρμαρίνης, ἐκατέρωθες τῆς ὁποίας ὀρθοῦνται οἱ ἀνδριάντες τῶν ἀδελφῶν Ζάπτα, μὲ ρεδιγκότας, και τὸ βλέμμα μας ἐκτείνεται ὑπεράνω δροσερῶν πρασιῶν και μαιανδροειδῶν δρομίσκων πρὸς τοὺς ὑπερηφάνους στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, ὑψουμένους μεταξὺ τῶν φοινίκων. Ὁ ναὸς εἶνε ὁ μεγαλοπρεπέστερος τῶν Ἀθηναϊκῶν ἱερῶν, ἀποπερατωθεὶς βραδύτερον ὅλων τῶν ἄλλων. Μήπως ὁ Πλούταρχος δὲν ἐσχολίασε τὴν βραδύτητα τῆς ἀποπερατώσεώς του;

Δεξιᾷ περγοῦται ἡ ἀπότομος ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς Ἀκροπόλεως, διαστίζουμένη ἀπὸ σπήλαια και φέρονσα τὸ διάδημα σκυθρωπαζόντων τειχῶν και ὑπὲρ ταῦτα, περίοπτα ἐπὶ τοῦ βάθους τ' οὐρανοῦ, τὰ σελαγίζοντα μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνος.

Ἀριστερᾷ ὁ Ἰλισσὸς, μὲ χρυσσοὺς ροδοδαφνῶν ἐπὶ τῶν γελαστῶν του ὀχθῶν και εἰς τὴν ἀντίπεραν ὀχθὴν αὐτοῦ οἱ χθαμαλοὶ λόφοι τῶν Ἀγρῶν—ὁ Ἀρδητὸς μὲ τὸν νάνον πευκῶνα, εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὁποίου τὸ ἀνμικρα μωρὸν Στάδιον—πρὸ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ὁ ἀνδριὰς τοῦ Ἀβέρωφ, ἐπίσης μὲ ρεδιγκόταν—ἀναπαύεται ἀποτελοῦν ὀξείαν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πράσινον βάθος μὲ τὴν ὠμὴν του λευκότητα.

Μεταξὺ δὲ τῶν δύο ὑψηλῶν κινήων τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς μαρμαίρει τὸ Αἰγαῖον, πλαισιούμενον ἀπὸ τὴν ράχιν τοῦ Ὑμηττοῦ και τὰς κυανὰς ὀροσειρὰς τῆς Ἀργολίδος, διάστικτον ἀπὸ νησιά, ποῦ ἔχουν τὸ χρῶμα τοῦ ὁπάλιου και τῆς μαργαριτορρίζας.

Ματαίως θ' ἀπεπειράτῃ τις νὰ περιγράψῃ τὸ τοπεῖον αὐτὸ τὴν ὥραν ποῦ βασιλεῖται ὁ ἥλιος και «ὁ πόνος φοινίσσεται», τὰ βουνὰ περιβάλλοντα τὴν βαθύχρωμον πορφύραν και ὁ Παρθενῶν μεταβάλλεται εἰς φλόγα ροδίνην.

Ἄλλ' οἱ Ἀθηναῖοι φαίνονται ὀλίγον ἐνδιαφερόμενοι δι' ὅλα αὐτά. Τοὺς ἀπορροφᾷ ἡ πολιτικὴ, ἐν ᾗ κάθηνται ἐμτρὸς εἰς τὰ μικρὰ στρογγυλὰ τραπεζάκια τοῦ ὑπαιθρίου καφερείου...

E. Bisson

Ἡ κόρη μὲ τὰ ἄνθη